

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Retsstaten : Marts 1929

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1929

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Relateret:

Relateret:

Copyright: Det Kongelige Bibliotek

ret 1929

RETSSTATEN

MARTS 1929

Før Retsforbundet eksisterede, maatte vi, der ikke kunde bruge noget af de andre Partier, afholde os fra al Deltagelse i de politiske Valg. Det var Stemmespild, thi vi udrettede intet ved at blive hjemme, ikke engang det, at vor Passivitet gavnede det ene Parti paa det andets Bekostning, thi det vilde jo forudsætte, at det ene Parti var nærmere til at faa vore Stemmer end det andet; men de er alle Modstandere af vor Politik, og det kan være os ganske ligegyldigt, hvilket af de fire socialistiske Partier der „sejrer“ ved Valgene.

De Stemmer, der afgives paa vore egne Kandidater, er derimod ikke spildte, selv om de ikke i første Omgang skaffer os en Kandidat valgt. De er det eneste Udtryk, vi ved Valgene kan give vor Vilje. De kan fra Valg til Valg blive en Strømpil, der peger mod Retsstaten, der er det eneste Maal for vor Politik. Og Viljer, der peger paa den rigtige Vej, er aldrig spildte.

At man ikke straks kan gennemføre det rigtige, er dog ingen Grund til at medvirke til det gale. Saa stor Kærlighed til det gale er værre end Stemmespild; det er Stemmemisbrug.

Axel Dam.

Rotterne.

Naar man fra Landet med Jernbanen kommer kørende ind i en Storbys graa Rædsel, er det en sær kvalm Fornemmelse af Tørhed og Usundhed, der kommer klaprende ind over én, og ligesom faar det til at prikke helt ud i Huden. Byerne vender saa ofte Vran-gen ud mod Banernes Spor, saa man kan kigge dem ind under Laserne, saa man ser de Kvarterer, der ligger hinsides Parker og Boulevarder, ser Gaarddybene, der skjuler sig bag Gadernes ligeglade Facader. I graa Svælg, der aabner sig et Glimt, hjuler Gaderne forbi én for at forsvinde med et Skrald, som om Husene var styrtet ned og havde begravet dem i Farten. Og

Storbyens Gaardlugt slaar ind over Jernbanelinien, Baggaardens Aande af Jern og Cement, af Røg og af Pest og af Raaddenskab.

Og straks efter glider Boulevarderne, Parkerne og de aabne Pladser os smilende forbi, smilende og sminkede, til Lyset slukkes med et artilleristisk Spektakel under Perronernes sodede Bliktage.

Den, der har haft den Lykke ikke at være født og opvokset i en Storbys Proletargader, vil føle en egen Beklemthed ved at se ind i den Verden, der lever sit Liv i dette Kloaksystem.

Dette rottegraa Dyb, hvor Mennesker avles paa Trappegange, fødes i Baggaarde, som uægte Børn i fjerde Generation for at vokse op i beskidte Smøger, det er som Guds fri Natur,

ved Siden af de lumre Baggaardes fede Atmosfære.

Det er henede, de gror, alle Samfundets Rædsler. Tuberkulose, Differi, Smudssygdommene.

Mandfolkene, der vokser ind i Haabløsheden og Raaheden, Sulen og Kriminaliteten.

Og Kvindfolkene — ja, hvor skulde de kunne blive andet, de Pigebørn fra de sorte Gader, end haabløse Skibe, uhjælpeligt strandet paa Lasternes dyndede Revlerader?

Her prædiker Prostitutionen sit glade Evangelium og skyder sine prangende Svampelegemer i Vejret, Syfilis, Barnemord.

Har De læst Gerhard Hauptmanns „Rotterne“? Eller set den paa Film? Menneskerotterne, dem i Cementkaserne. Alle de Skæbner, der skabes af Samfundsforhold, som De og jeg taa-ler og gaar ligeglade forbi.

Hvor er det muligt, at Rigsdag og Regering kan sidde og forhandle om Teaterforhold, Luksustold og Forfatterbevillinger, saalænge de hver eneste Dag har denne Verden udenfor deres Vinduer? Hvor har man Lov til at le, spørger Michelangelo, naar hele Verden græder? Denne forfærdelige Uvidenhed, der dækkes under de fede parlamentariske Smil og den lumre solidariske Trofasthed, den skulde hver Dag varpes ud af sine lune Rigsdagskasser og jages en lille Tur mellem disse knugende Monumenter over vor Tids Statsmandskløgt, — Statsmandsretsindighed.

„Ak! Samfundet bliver ikke bedre, før Menneskene bliver bedre“ — siger de foldede Hænder over den trygge Mave. Denne Moralforskning viser den mest aabenbare Ukendskab til de simpleste Love om, hvad Underernæring, Mangel paa Lys og Luft, Mangel paa Plads, betyder for alt levende. Dyrker man Bakterier paa Gibsblok, i Ste-

det for paa Serum eller i Bouillon, faar man frem forkrøblede og forkvaklede Former, der ikke ligner normale Bakterier. — Man faar ikke dygtige, hæderlige eller kærlige Mennesker i en Verden af Snavs og Cement. Og selv om det er rigtigt, at den enkeltes moralske Kamp og Sejr er et stort umisteligt Gode, saa vil i alt Fald Sejren altid blive Undtagelsen i Forhold som disse, og den evige Genstand for al religiøs Undren, at der overhovedet er noget til, der er godt.

Men hvordan bliver de til, de Mennesker, og Kvartererne der huser dem? Menneskematerialet skabes ved den spærrede Adgang til fri Arbejdsplads.

Boligmaterialet skabes ved den spærrede Adgang til fri Byggeplads.

Saa længe Arbejdsmarken er ufri, og den ene kan udsuge den anden, ved at eje hans Livstørnødenhed. Virkepladsen, — saa længe sidder den arbejdende Menneskehed i en Skruestik, der klemmer den Livet og Lykken fra.

Og saa længe der rundt om hver eneste By ligger et Bælte af ubrugt Jord, — saa længe er det nødvendigt, at en By, der vokser, maa drives i Højden og knuges til Trængsel, naar Pladsen udad er lukket.

Utallige er de Eksempler, der viser den Magt, Jordspekulationen har — ikke af Ondskab, men ifølge Tingenes egen Natur. Uret maa føde Uret. Og hvor Uret er tilladt, der vil den ogsaa blive øvet, ifølge en moralsk Slags Tyngdelov. Er der Hul i Bunden af Vandspanden, saa løber Vandet saa sandelig ud.

Aner I Rigsdagsmænd, der laver Bygge love og bygger flere kommunale Rottekaserner, at I kunde spare jer det alt sammen ved at frigøre Jorden med en Grundskyld og frigøre Arbejdet ved at gøre det skattefri.

Og alle I, der i Jeres Kærlighed søger at lindre, ydede I blot en Tiendedel af Jeres kønne spildte Kræfter i Rettens Navn, saa bar Jeres Kærlighed tusindfold rigere Frugter. For her er

selv Kærlighed magtesløs. Her er ikke et Omraade for Trøsten, men for Hjælpen, — ikke for Godgørelsen, men for Retfærdigheden.

V. Starcke.

★ ★ ★

Retsstat eller Socialisme.

Kommunevalgene har Landet over vist en stor og afgørende Fremgang for Socialdemokratiet, og det er baade naturligt og selvfølgelig, at det blev Valgets Resultat.

Socialdemokratiets Sejr skyldes imidlertid ikke, at dets Politik eller dets Indsats i Kommunalbestyrelserne har fremmet Erhvervslivet, gjort dets Muligheder større og derved øget Folkets Velstand; men Sejren skyldes udelukkende den om sig gribende Fattigdom, der Aar for Aar tvinger en stedse større Del af Befolkningen ind under offentlig Forsorg.

Det er saa naturligt, at den, der skubbes ud af Arbejde, at den, der efter et Livs Skiften mellem Arbejde og Arbejdsløshed savner Midler til at staa Alderdommen igennem, søger derhen, hvor der bydes den største Understøttelse; og i Kravet om, at Samfundet har Pligt til at afse de Midler, der sikrer den, der har Understøttelse behov saa meget, at der kan leves en menneskeværdig Tilværelse, er Socialdemokratiet langt foran de andre Partier.

Aarsagen til de „borgerlige“ Partiers Sammenbrud er den, at de ikke har en Løsning paa Erhvervsproblemet udover den at kræve, at Arbejdet skal gøres for en Løn, der tillader, at de, der lever af Monopolindtægter, kan bevare disse ubeskaaret.

Skal Følgerne af Socialdemokratiets Fremgang: det socialiserede Samfund undgaas, er der kun et Middel, der er brugbart; der skal kunne paavises en Samfundsordning, hvor Arbejdets Udbytning hører op, og hvor der er Ar-

bejds mulighed for enhver, der kan og vil arbejde.

Retsstaten byder en saadan Samfundsordning, idet den kræver Adgang for Arbejdet til Jorden og Raastofferne uden Afgift til Privatkapitalen, skaber Erhvervs- og Arbejdsfrihed, afskaffer Statsindgreb i Erhvervslivet og ophæver Monopolernes Udbytning af Forbrugerne.

Den nuværende, dybt demoraliserende Samfundsordning staar for Fald, det lader sig ikke gøre i Fremtiden at opretholde Tilstande, hvor Arbejdet udelukkes fra Beskæftigelse med mindre det vil fylde Privatkapitalens Lommer med ufortjent Indtægt, det er uholdbart ved Lov at beskatte den flittige til Fordel for den dovne, det er umoralsk at tage fra den sparsommelige for at dele ud til de ødsle, og det er dybt nedværdigende, at en stedse stigende Del af Befolkningen maa leve af Understøttelser i Stedet for af eget Arbejdsudbytte.

Det Samfund, der er bygget paa saa svage Piller, bør afløses af et, der sætter Arbejdet i Højsædet, afskaffer Skatterne og i Stedet indkræver Renten af den fællesskabte Jordværdi som Grundskyld til Bestridelse af Fællesskabets Udgifter, saa den flittige kan beholde, hvad der er hans Arbejdsudbytte — hvor den sparsommelige værnes mod Overgreb, og hvor Understøttelser til arbejdsduelige Mennesker er overflødige.

Den kommende politiske Kamp vil ikke, som de store „borgerlige“ Partier gerne vil give det Udseende af, komme til at staa mellem Konservatisme og Liberalisme paa den ene Side og Socialisme paa den anden Side, men mellem Retsstat og Socialisme.

Vil de „borgerlige“ Partier gøre sig noget som helst Haab om at standse Socialdemokratiets Fremmarch, maa de uden for lang Betænkning slutte op om Retsstatsideen og gennemføre den, ellers er deres Indsats uden Betydning for Fremtidens Politik, fordi

en Politik, der ikke indebærer Løsningen paa Samfundets Livsvilkaar: Arbejde uden Udbytning og Frihed for den enkelte til Livsudfoldelse efter eget Omdømme og paa eget Ansvar, fører til det socialiserede Samfund.

Inden næste Valg maa det afgøres, om det er Retsstatsidéen eller den socialistiske Idé, der skal præge Fremtidens Politik.

Det er det, Kommunalvalgene i Marts 1929 lærer os, A. Oksholt.

★ ★ ★

DANMARKS RETSFORBUND

stiftedes 1919 og opnaaede allerede ved Valgene:

1924: 12,000 Stemmer
og 1926: 18,000 Stemmer (2 Folketingsmænd).

Hvad er Grunden til denne hurtige Fremgang, og hvorfor ser stadig større Dele af Befolkningen hen til Retsforbundets Program som Midlet, hvorved Samfundet kan reddes ud af de nuværende Krisetilstande?

Fordi Retsforbundet vil skabe en Samfundsordning, hvorved enhver faar det fulde Udbytte af sit Arbejde, og hvor det atter er en Ære at arbejde. Denne Samfundsordning, Retsstaten, kan indføres ved:

1. *Statsopgavernes Indskrænkning til det mindst mulige.* Staten bør kun være Retsværner for Befolkningen og alene paatage sig saadanne Opgaver, som ifølge deres Natur ikke kan overlades til det private Initiativ.
2. *Indførelse af fuld Frihandel.* Det vil sige billigere Varer, billigere Produktion, større Konkurrencedygtighed overfor Ulandet.
3. *Indførelse af fuld Grundskyld.* Alle Skatter til Stat og Kommune kan da bortfalde.
4. *Indførelse af „Fri Valgret“.* Parlamentarismens Svagheder maa afskaffes, Ansvaret fæstnes. Dette sker ved „Fri Valgret“, der er den eneste retfærdige Valgordning.

Retsforbundet vil skabe et sundt, fredeligt og arbejdsomt Samfund. — Retsstaten er den eneste varige og trygge Samfundsordning, thi den giver upartisk Ligeret for alle.

Retsforbundets Sekretariat, Nylandsvej 54, Kbh. F., Tlf. Godthaab 6009,
staar til Raadighed med videre Oplysninger.

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk